

Udtryk, hentet fra Søen, nemlig om store Maskiner, hvori jeg dog ikke var istand til at følge ham, men jeg vil holde mig til det ene Billede om Fragtvogne og de lette Tenspændervogne. Dette troer jeg slet ikke holder Stik i nærværende Tilfælde, thi en Fragtvogn er belæsset med stor Vægt og bevæger sig langsomt ad Veien, medens Tenspændervoguen, der er mindre belæsset, som en Vindspiller løber meget hurtigere affted. Betragte vi nu de to Slags Jernbaner, de lette og de svære, eller, som det ærede Medlem kaldte dem, de smalsporede og de bredsporede, overfor hinanden, har den ældre Jernbane, som vi kjende, umistjendelig ikke alene den Fordeel, at der paa den kan trækkes et stort Læs, men ogsaa den, at der kjøres meget hurtigt derpaa. Dersom vi, saaledes som det ærede Medlem tænker sig, skulde overalt i Danmark, hvor vi nu have Jernbaner, istedetfor dem have bygget de lettere Jernbaner, troer jeg rigtignok, at vi langfra vilde have opnaaet, hvad der er opnaaet, eller at man vilde have været tilfreds dermed. Det er betegnende for lette Jernbaner, at det hedder, at man ikke behøver at stationere Opsigtsbetjente langsmed dem eller at sætte Ledde ved Veien, thi det vil med andre Ord sige, at man paa dem kommer kjørende saa jævnt fremad — knap med den Hurtighed, hvormed en Sporvogn kører i Kjøbenhavn —, at der er Tid til at komme af Veien. Et Godstog kører paa disse Baner ikke mere end 1 eller høist $1\frac{1}{2}$ Miil i Timen, hvilket kun er en Fjerdedeel af, hvad et Personstog kører paa den almindelige Jernbane, og desuden søres der ogsaa kun en meget ringe Vægt frem, nemlig, saavidt jeg veed, kun 6 til 8 Vogne. Det er ogsaa udtalt i Motiverne, at det Materiel, som benyttes paa disse Jernbaner, er meget let; et Locomotiv til en saadan Bane veier kun 10 til 12 Tons, medens et Locomotiv paa en almindelig Jernbane veier næsten det Tredobbelte; men Vægten af et Locomotiv maa jo være et Udtryk for den Kraft, det kan udvikle. Altsaa er det tydeligt, at et Locomotiv paa en almindelig Jernbane kan udvikle en ganske anden Kraft end et Locomotiv paa de smaa Jernbaner, og Følgen deraf er, at det kan føre et større Tog og bringe det hurtigere affted. Naar vi f. Ex. ser paa Sjælland vilde have anlagt saadanne

lette Jernbaner, der kun kunde føre mindre Persontog affted med en Hastighed af 2 à $2\frac{1}{2}$ Miil i Timen, troer jeg rigtignok, at vi langfra vilde have været tilfredsstillende dermed, og de Viltog, hvorpaa man har raabt saameget, og som man nu endelig har faaet istand, vilde da aldeles ikke have været til at opnaae. Der er naturligtviis forskjellige Trin mellem de forskellige Befordringsveie, fra den simple private Bei til den svære Jernbane. Man kan derimellem have Chausséer, Hestebaner og lette Jernbaner, smal- eller bredsporede, men det beroer paa Trafikken, paa den Trang man har til Befordring paa de forskjellige Steder, hvilket Slags Veie man skal anvende, og der, hvor det kan lønne sig at anlægge en svær Jernbane, gaaer man ikke til at anlægge en Chaussé, en Hestebane eller saadanne mindre Befordringsveie. Naar jeg altsaa seer, at man her i Koven har foreslaaet at anlægge en let Jernbane fra Skanderborg til Silkeborg, forekommer det mig, at man allerede derved bliver noget mistænkelig, idet det derved er indrømmet, at Trafikken paa denne Bei ikke er saa stor, at det kan lønne sig der at have en almindelig stor Jernbane. Jeg er ikke saa bekendt med, hvor stor Færdselen er der, eller hvilke Midler det kan betale sig at have paa dette Sted, at jeg kan sige Noget derom, men jeg har hørt Nyringer fremsætte fra forskjellige Sider, baade fra det ærede nye Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (N. Hage) og fra det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (N. Jensen), som gik ud paa, at det, der navnlig skulde bære denne Sidebane fra Skanderborg til Silkeborg, vilde være Kysttoure for Reisende, som vilde see de smukke Egne deromkring. Jeg skal villig indrømme, at, dersom man paa et Sted trænger til en Jernbane, som ellers ikke kunde betale sig, men det træffer sig saa heldigt, at den fremmer Kystbefordringer paa en saadan Maade, at den dog vil komme dertil, vil der kunne være Anledning for Staten til at overtage et saadant Jernbaneanlæg; men, naar der væsentligt og fornemmeligt skal sees hen til Kystbefordringer, forekommer det mig, at det ligger udenfor Statens Opgave at anlægge en saadan Jernbane. Det kunde godt være muligt, at